

รายละเอียดของรายวิชา (มคอ. ๓)
รายวิชา ๔๐๘ ๓๒๐ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัว

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	วิทยาเขตขอนแก่น คณะสังคมศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา ๔๐๘ ๓๒๐ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัว (Civil and Commercial Code : Family)
๒. จำนวนหน่วยกิต ๒ (๒-๐-๔)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา นิติศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา: อาจารย์กิตติพร สุดประเสริฐ อาจารย์ผู้สอน: อาจารย์กิตติพร สุดประเสริฐ
๕. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๒/๒๕๖๔ / ภาคปกติ ชั้นปีที่ ๓
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน ไม่มี
๘. สถานที่เรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา (๑) เพื่อให้บัณฑิต ศึกษากฎหมายครอบครัวเกี่ยวกับการสมรส บิดามารดากับบุตร ค่าอุปการะเลี้ยงดู ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ (๒) เพื่อให้บัณฑิต ศึกษาถึงระเบียบ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว และนำสู่การปฏิบัติให้ถูกต้องและ เหมาะสม มรดก
๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา / ปรับปรุงรายวิชา เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้เท่าทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งกับกฎหมายและสังคม

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา เพื่อให้นิสิต ศึกษากฎหมายครอบครัวเกี่ยวกับการสมรส บิดามารดากับบุตร ค่าอุปการะเลี้ยงดู ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ ตลอดทั้งศึกษาถึงระเบียบ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว และนำสู่การปฏิบัติให้ถูกต้องและเหมาะสม			
๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา			
บรรยาย	การฝึกปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง	สอนเสริม
๓๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	ไม่มีการฝึกปฏิบัติ	ให้นิสิตได้ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิต
๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)			

หมวดที่ ๔ การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนิสิต

๑. คุณธรรม จริยธรรม	
๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา (๑) ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต (๒) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม (๓) มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ (๔) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ (๕) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม	
๑.๒ วิธีการสอน (๑) บรรยายพร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับประเด็นทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยครอบครัว (๒) เน้นการตรงต่อเวลาทั้งการเข้าชั้นเรียนและการส่งงานที่ได้รับมอบหมาย (๓) เปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายกันในประเด็นที่สอน	
๑.๓ วิธีการประเมินผล (๑) พฤติกรรมการเข้าเรียนและการส่งงานที่ได้รับมอบหมาย (๒) การทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และซื่อสัตย์สุจริต (๓) พฤติกรรมในการแสดงออกในชั้นเรียน เช่น การแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ	

<p>๒. ความรู้</p>
<p>๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ มีความรู้เรื่องกฎหมายครอบครัวเกี่ยวกับการสมรส บิดามารดากับบุตร ค่าอุปการะเลี้ยงดู ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕</p>
<p>๒.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) บรรยายหลักเกณฑ์ ทฤษฎี และหลักการพื้นฐานทางกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัวและเนื้อหาอื่นๆ ตามที่กำหนดในหลักสูตร (๒) วิเคราะห์กรณีศึกษาจากคำพิพากษาของศาลที่เกี่ยวข้อง (๓) นิสิตในแต่ละกลุ่มต้องวิเคราะห์กรณีศึกษาที่ได้รับมอบหมาย โดยนำเอาหลักและทฤษฎีกฎหมายที่ศึกษามาประยุกต์ใช้ พร้อมทั้งนำเสนอถึงผลการวิเคราะห์
<p>๒.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (๒) การนำเสนอการวิเคราะห์กรณีศึกษา (๓) สอบปลายภาค
<p>๓. ทักษะทางปัญญา</p>
<p>๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) ความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ มีวิจารณญาณและอย่างเป็นธรรม (๒) ความสามารถในการรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ สรุปประเด็นปัญหาและการแก้ไขปัญหาได้ (๓) ความสามารถในการประยุกต์ความรู้และทักษะกับการแก้ปัญหาทางกฎหมายได้อย่างสร้างสรรค์และเหมาะสม
<p>๓.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) การบรรยายที่ส่งเสริมให้คิดอย่างเป็นระบบ (๒) การวิเคราะห์กรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัว (๓) การถามคำถามในชั้นเรียนที่เน้นให้คิดวิเคราะห์ ต่อยอดจากสิ่งที่ได้ศึกษา
<p>๓.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) การถามตอบในห้องเรียน (๒) การนำเสนอผลการวิเคราะห์กรณีศึกษาที่ได้รับมอบหมาย (๓) การออกข้อสอบที่มีการวิเคราะห์และการนำไปใช้ในการแก้ปัญหา
<p>๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>
<p>๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) การสื่อสารกับบุคคลที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์ทั้งในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ (๒) ภาวะความเป็นผู้นำและการเป็นผู้ร่วมงานที่ดี (๓) ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายและในชีวิตประจำวัน
<p>๔.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) การบรรยายที่เปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นที่สอน (๒) การมอบหมายงานการวิเคราะห์กรณีศึกษา

<p>๔.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>(๑) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน</p> <p>(๒) พฤติกรรมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาในชั้นเรียน</p> <p>(๓) การนำเสนอผลการวิเคราะห์กรณีศึกษาที่ได้รับมอบหมาย</p>
<p>๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p>
<p>๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา</p> <p>(๑) ทักษะในการใช้เครื่องมือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันที่จำเป็นต่อการทำงานและสื่อสาร เช่น การใช้ อีเมล การสืบค้นข้อมูล</p> <p>(๒) ความสามารถในการสื่อสารและการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟังและการเขียน โดยเลือกใช้อย่างเหมาะสม</p>
<p>๕.๒ วิธีการสอน</p> <p>จัดการบรรยายที่ส่งเสริมให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ</p>
<p>๕.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านช่องทางต่าง ๆ ในการติดต่อสื่อสาร การค้นคว้าข้อมูล และการนำเสนอที่ได้รับมอบหมาย</p>

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อที่ใช้	ผู้สอน
๑	ชี้แจงรายละเอียดรายวิชา แผนการสอน วิธีการจัดการเรียนการสอน เกณฑ์การวัดประเมินผล	๒	บรรยายและอภิปรายในชั้นเรียน	อ.กิตติพร สุดประเสริฐ
๒-๓	<p>การหมักและสินสอด</p> <p>๑) การหมัก</p> <ul style="list-style-type: none"> - เงื่อนไขการหมัก - ผลของสัญญาณหมักและการสิ้นสุดของสัญญาณหมัก <p>๒) สินสอด</p> <p>๓) การเรียกคืนของหมักและสินสอด และสิทธิเรียกค่าทดแทนของคู้หมัก</p>	๔	บรรยายและอภิปรายในชั้นเรียน วิเคราะห์จากกรณีศึกษา	อ.กิตติพร สุดประเสริฐ

๔-๕	<p>การสมรส</p> <p>๑) เงื่อนไขแห่งการสมรส</p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบแห่งการสมรส - วิธีการสมรส <p>๒) การสมรสที่เป็นโมฆะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เหตุที่ทำให้การสมรสเป็นโมฆะ - ผลของการสมรสที่เป็นโมฆะ <p>๓) การสมรสที่เป็นโมฆียะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เหตุที่ทำให้การสมรสเป็นโมฆียะ - ผู้มีสิทธิขอให้เพิกถอนการสมรสอันเป็นโมฆียะ - ผลของการสมรสที่เป็นโมฆียะ 	๔	<p>บรรยายและอภิปรายในชั้นเรียน</p> <p>วิเคราะห์จากกรณีศึกษา</p>	อ.กิตติพร สุดประเสริฐ
๖-๗	<p>ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา</p> <p>๑) ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างสามีภรรยา</p> <p>๒) ทรัพย์สินระหว่างสามีภรรยา</p> <ul style="list-style-type: none"> - สัญญาก่อนสมรสในเรื่องทรัพย์สิน - สัญญาระหว่างสมรสในเรื่องทรัพย์สิน - สินส่วนตัว สินสมรส <p>๓) หนี้สินระหว่างสามีภรรยา</p> <ul style="list-style-type: none"> - หนี้ส่วนตัว - หนี้ร่วม 	๔	<p>บรรยายและอภิปรายในชั้นเรียน</p> <p>วิเคราะห์จากกรณีศึกษา</p>	อ.กิตติพร สุดประเสริฐ
๘-๙	<p>การหย่า</p> <p>๑) การหย่าโดยความยินยอม</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิธีการหย่าโดยความยินยอม <p>๒) การหย่าโดยคำพิพากษาของศาล</p> <ul style="list-style-type: none"> - เหตุแห่งการฟ้องหย่า - ข้อยกเว้นในเหตุแห่งการฟ้องหย่า <p>๓) ผลของการหย่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลในทางทรัพย์สิน หนี้สิน - ค่าเลี้ยงชีพ 	๔	<p>บรรยายและอภิปรายในชั้นเรียน</p> <p>วิเคราะห์จากกรณีศึกษา</p>	อ.กิตติพร สุดประเสริฐ
๑๐-๑๑	<p>ความเป็นบิดามารดากับบุตร</p> <p>๑) บุตรในสมรส</p> <ul style="list-style-type: none"> - บุตรที่เกิดมาบนทะเบียนสมรสกรณีต่าง ๆ - การฟ้องคดีไม่รับเด็กเป็นบุตร - การฟ้องคดีปฏิเสธไม่รับเด็กเป็นบุตร <p>๒) บุตรนอกสมรส และการมีฐานะเป็นบุตร</p> <p>ชอบด้วยกฎหมาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - บิดามารดาได้สมรสกันภายหลัง 	๔	<p>บรรยายและอภิปรายในชั้นเรียน</p> <p>วิเคราะห์จากกรณีศึกษา</p>	อ.กิตติพร สุดประเสริฐ

	<ul style="list-style-type: none"> - บิดาจดทะเบียนรับรองบุตร - - ศาลพิพากษาว่าเป็นบุตร 			
๑๒-๑๓	<p>อำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์</p> <p>๑) การใช้อำนาจปกครองบุตรของบิดามารดา</p> <ul style="list-style-type: none"> - อำนาจปกครองเหนือตัวบุตรผู้เยาว์ - การใช้อำนาจปกครองในการจัดการทรัพย์สินของบุตรผู้เยาว์ - วิธีการใช้อำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์ - การสิ้นสุดของอำนาจปกครองบุตร <p>๒) ความปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - การตั้งผู้ปกครอง - สิทธิและหน้าที่ของผู้ปกครอง - การสิ้นสุดหน้าที่ของผู้ปกครอง 	๔	บรรยายและอภิปรายในชั้นเรียน วิเคราะห์จากกรณีศึกษา	อ.กิตติพร สุดประเสริฐ
๑๔	<p>การรับบุตรบุญธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - เงื่อนไขของผู้รับบุตรบุญธรรม - เงื่อนไขของบุตรบุญธรรม - แบบของการรับบุตรบุญธรรม - ผลของการรับบุตรบุญธรรม - - การเลิกรับบุตรบุญธรรม 	๒	บรรยายและอภิปรายในชั้นเรียน วิเคราะห์จากกรณีศึกษา	อ.กิตติพร สุดประเสริฐ
๑๕	สรุปบทเรียนรายวิชา	๒	บรรยายและอภิปรายในชั้นเรียน วิเคราะห์จากกรณีศึกษา	อ.กิตติพร สุดประเสริฐ
๑๖	สอบปลายภาค			

หมายเหตุ แผนการสอนอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความจำเป็นและความเหมาะสม

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑	พฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ / การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	-
๒	การวิเคราะห์กรณีศึกษา ฝึกทำโจทย์	ตลอดภาคการศึกษา	-
๓	สอบปลายภาค	๑๖	๑๐๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

<p>๑. ตำราและเอกสารหลัก</p> <p>๑. ประสพสุข บุญเดช, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ ว่าด้วย ครอบครัว, กรุงเทพฯ : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา. พิมพ์ครั้งที่ ๒๕</p> <p>๒. ไพโรจน์ กัมพูสิริ, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ ครอบครัว, กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอนคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐</p>
<p>๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ</p> <p>๑. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์</p> <p>๒. กฎหมายว่าด้วยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม</p>
<p>๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ</p> <p>๑. รัชฎา เอกบุตร, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ว่าด้วยครอบครัวบิดามารดาและบุตร, กรุงเทพฯ : นิติธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๖</p>
<p>๔. ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ , เว็บไซต์</p> <p>ไม่มี</p>

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

<p>๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต</p> <p>การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ที่จัดโดยภาควิชานิติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ วิทยาเขตขอนแก่น ได้ให้นิสิตเข้าประเมินผลการเรียนการสอนของภาควิชานิติศาสตร์ โดยการนำแนวคิดและความคิดเห็นจากนิสิตได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none">- แบบประเมินผู้สอนและแบบประเมินรายวิชา
<p>๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน</p> <p>ใช้กลยุทธ์ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอนดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none">- ประเมินจากพฤติกรรมผู้เรียน- ผลการสอบประเมินผลการเรียนรู้- การประเมินผลผู้สอนโดยนิสิต
<p>๓. การปรับปรุงการสอน</p> <p>หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒. จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน</p>
<p>๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา</p> <ul style="list-style-type: none">- ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์จากผลการทดสอบย่อย- การทวนสอบจากคะแนนข้อสอบ โดยผู้รับผิดชอบหลักสูตร

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะปรับปรุงการสอนในข้อ ๓. และผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔.